

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Кратологія

Освітньо-професійна програма Політологія
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній ступінь магістр

Розробник:

Некряч Анастасія,

д. політ. н., професор, професор
кафедри гуманітарних і соціальних
дисциплін

Гарант ОПП:

Некряч Анастасія,

д. політ. н., професор, професор
кафедри гуманітарних і соціальних
дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Кратологія обов'язкова компонента ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Некряч Анастасія , д. політ. н., професор, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін. Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: inozemna@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/makarec-svitlana-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність, спеціалізація	052 Політологія
Попередні умови для вивчення дисципліни	Дисципліни циклу професійної підготовки за спеціальністю 052 Політологія освітнього рівня бакалавр.

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти цілісної наукової картини такого соціального феномена як влада; ознайомлення здобувачів вищої освіти із закономірностями її виникнення, функціонування та розвитку; надання уявлення про типи і види влади, механізми та технології її здійснення.

Основні завдання навчальної дисципліни: представлення кратології як відносно самостійної науки та дисципліни в системі суспільно-політичного знання, визначення її місця у дослідженні владних відносин; розуміння кратології як загальної системи наук, які тісно, органічно пов'язані між собою і вивчають владу в усіх її видах і проявах, на всіх рівнях і стадіях її розвитку, у всіх аспектах її зв'язків з іншими основними суспільними явищами, структурами і соціальними інститутами; вивчення наукового інструментарію науки про владу.

Компетентності		Програмні результати навчання
<i>загальні</i>	<i>фахові</i>	
ЗК 03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	СК 03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів. СК 04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. СК 06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	ПР 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог. ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів. ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності. ПР 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Кратологія як наука про владу і міждисциплінарна галузь знань.

Тема 2. Виникнення та розвиток наукових знань та вчень про владу в світі.

Тема 3. Формування та еволюція знань про владу в Україні.

Тема 4. Теорії та концепції влади ХХ століття.

Тема 5. Спеціальні галузі кратології.

Тема 6. Комплексні галузі кратології.

Тема 7. Конструювання поняття влади.

Тема 8. Типологічний аналіз влади.

Тема 9. Держава та система державної влади.

Тема 10. Влада в сучасній Україні. Конституція України як Основний закон організації влади в Україні.

Тема 11. Місцева влада: вітчизняний та міжнародний досвід. Інститут місцевого самоврядування у владній структурі держави.

Тема 12. Політична еліта та політичне лідерство в науці кратології.

Тема 13. Володарі та їхнє оточення. Придворне суспільство.

Тема 14. Шляхи до влади та владна діяльність. Володарювання.

Тема 15. Механізми та технології володарювання..

Тема 16. Світова політика і світовий владний процес. Геополітика і міжнародна безпека.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 135. Кількість кредитів – 4,5. Форма семестрового контролю – екзамен.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів	Форми контролю результатів навчання
ПРН 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.	33	33	20	<ul style="list-style-type: none">опитування на семінарських заняттяхвиконання завдань самостійної роботиучасть у круглому столі (підготовка доповіді)екзамен
ПРН 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	33	33	20	<ul style="list-style-type: none">опитування на семінарських заняттяхрозв'язування тестіввиконання завдань самостійної роботиучасть у круглому столі (підготовка доповіді)екзамен

ПРН 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.	17	17	10	<ul style="list-style-type: none"> опитування на семінарських заняттях виконання завдань самостійної роботи участь у круглому столі (підготовка доповіді) екзамен
ПРН 09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.	17	17	10	<ul style="list-style-type: none"> опитування на семінарських заняттях виконання завдань самостійної роботи участь у круглому столі (підготовка доповіді) екзамен
Разом	100	100	60	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Участь у круглому столі (підготовка доповіді)	Екзамен	
Тема 1. Кратологія як наука про владу і міждисциплінарна галузь знань.	3		1			4
Тема 2. Виникнення та розвиток наукових знань та вчень про владу в світі.	3		1			4
Тема 3. Формування та еволюція знань про владу в Україні.	3		1			4
Тема 4. Теорії та концепції влади ХХ століття.	3		1			4
Тема 5. Спеціальні галузі кратології.	3		1			4
Тема 6. Комплексні галузі кратології.	3		1			4
Тема 7. Конструювання поняття влади.	3		1			1
Тема 8. Типологічний аналіз влади.	3		1			4
Тема 9. Держава та система державної влади.	3		1			4
Тема 10. Влада в сучасній Україні. Конституція України як Основний закон організації влади в Україні.	3	3	1			7
Тема 11. Місцева влада: вітчизняний та міжнародний досвід. Інститут місцевого самоврядування у владній структурі держави.	3		1			4
Тема 12. Політична еліта та політичне лідерство в науці кратологія.	3		1			4
Тема 13. Володарі та їхнє оточення. Придворне суспільство.	3		1			4
Тема 14. Шляхи до влади та владна діяльність. Володарювання.	3		1			4

Тема 15. Механізми та технології володарювання.	3		1			4
Тема 16. Світова політика і світовий владний процес. Геополітика і міжнародна безпека.	3	3	1			7
Самостійна робота				10		10
Екзамен					20	20
Разом	48	6	16	10	20	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Антропология власти : хрестоматия по политической антропологии : в 2-х т. / сост. и отв. ред. В. В. Бочаров. СПб. : Издательство СПб университета, 2006. 493 с.
2. Боббио Н. Свобода и власть. *Вопросы философии*. 2013. № 5. С. 48–57.
3. Бурдые П. О символической власти. *Социология социального пространства*. М. : Ин-т экспериментальной социологии ; СПб. : Алетейя, 2007. С. 87–96.
4. Вебер М. Свобода і примус у правових спільнотах. *Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика*. К., 1998. С. 83–87.
5. Дем'яненко Б. Л. Розвиток кратологічних знань в Україні. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гаврищенко В. М., 2011. 794 с.
6. Денжуа Ж. Истоки централизации и абсолютной власти в государстве. *Логос*. 2003. № 4. С. 151–159.
7. Євтушенко О. Влада у категоріальному апараті сучасної політичної науки. *Гілея : наук. вісник*. 2010. № 10, вип. 40. С. 344–351.
8. Жаровська І. М. Теорія влади : навч. посіб. Харків : Право, 2016. 240 с.
9. Ивонин Ю. П., Ивонин М. Ю Проблема публичности государственной власти URL : <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/287/image/287-137.pdf>.
10. Ноговицын, О. Н. Современные теории власти : текст лекции. Введение. С. 1–11. URL : <http://window.edu.ru/resource/958/44958/files/Nogovitsyn.pdf>.
11. Пионткевич Л. Ю. Феномен власти : проблема концептуализации. URL : <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/308/image/308-41.pdf>.
12. Халипов В. Ф. Кратология как система наук о власти. М. : Республика, 1999. 303 с.

Допоміжні

1. Бек У. Трансформация политики и государства в эпоху глобализации. URL: <http://old.belintellectuals.eu/library/book.php?id=29>.
2. Зайдель М. І. Взаємодія влади та бізнесу в країнах незахідного політичного процесу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Питання політології. 2013. № 1060. С. 150–155.
3. Зайдель М. І. Влада в епоху постполітики. *Гілея : наук. вісн.* К., 2012. Вип. 62. С. 641–645.
4. Зайдель М. І. Влада і власність : ретроспективний аналіз конструювання взаємин. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Питання політології. 2013. С. 75–80.
5. Зайдель М. І. Влада та бізнес у західному світі : трансформація взаємин на межі XX–XXI століть. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна*. Серія : Питання політології. 2012. № 1031. С. 47–51.
6. Крисенко О. В. Перспективи розвитку понятійно-категоріального інструментарію політичної антропології. *Вісник ХНУ ім В. Н. Каразіна*. Серія : Питання політології. 2009. № 861. С. 6–11.
7. Парсонс В. Публічна політика : вступ до теорії й практики аналізу політики. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 549 с.
8. Mehdi Shokri. What is Political Power? (Theory of Political Consciousness and Integrated Concept of Power). *Arts and Social Sciences Journal*, 2017. Vol. 8. Issue 3. P. 2–8.
9. Hearn J. On the social evolution of power to/over. *Journal of Political Power*, 2014. Vol.7: P. 175–191.
10. Bryan I. The foundation of the juridico-political: concept formation in Hans Kelsen and Max Weber. 2015. URL : http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2703790
11. Rye D. Political Parties and the Concept of Power. *Party Politics*, 2016. Vol. 2(4). P. 563–564.
12. Wiley J. Politics and the Concept of the Political Power. London: Routledge, 2016. 310 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Сайт альманаху «Грані» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.grani.org.ua/>
2. Сайт журналу «Віче» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.viche.info/>
3. Сайт журналу «Нова парадигма» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.novaparadigma.org.ua/>
4. Сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ipiend.gov.ua/>
5. Сайт наукового вісника «Гілея» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gileya.org.ua/>
6. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/>
7. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua/>
8. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ucipr.kiev.ua/>
9. Сайт Українського центру політичного менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/>
10. Сайт міжнародного центру перспективних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.icps.kiev.ua/library>
11. Політологічне інтернет-видання Інституту посткомуністичного суспільства і журналу «Політична думка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.politdumka.kiev.ua/>